

Gündem

BAHAR 2016

Yeni dünyanın yükselen değeri:

Sorumlu Vergicilik

Değişime
"entegre
raporlama"
yön verecek

Türkiye
İngiltere sigorta
sektöründe
işbirliği fırsatları

21 yıllık
yapırım dönemi
bitti, şimdi
gözler İran'da

2030'un
toplumu: Nüfus
yaşlanıyor
birey yükseliyor

Solvency II'ye farklı bir bakış

Solvency II gerekliliklerini gruplamanın bir yöntemi olarak üç temel unsur, sermaye yeterliliğini artırmak, karar verme sürecinde daha şeffaf olmak, yönlendirme ve gözetim inceleme sürecini geliştirmek olarak tanımlanır. Tümünde risk yönetiminin doğru şekilde yapılması ve sigortalının korunması amaçlanır.

Alper Güvenç

Denetim, Şirket Ortağı
E: aguvenc@kpmg.com

Ali Tuğrul Uzun

Denetim, Kıdemli Müdür
E: tuzun@kpmg.com

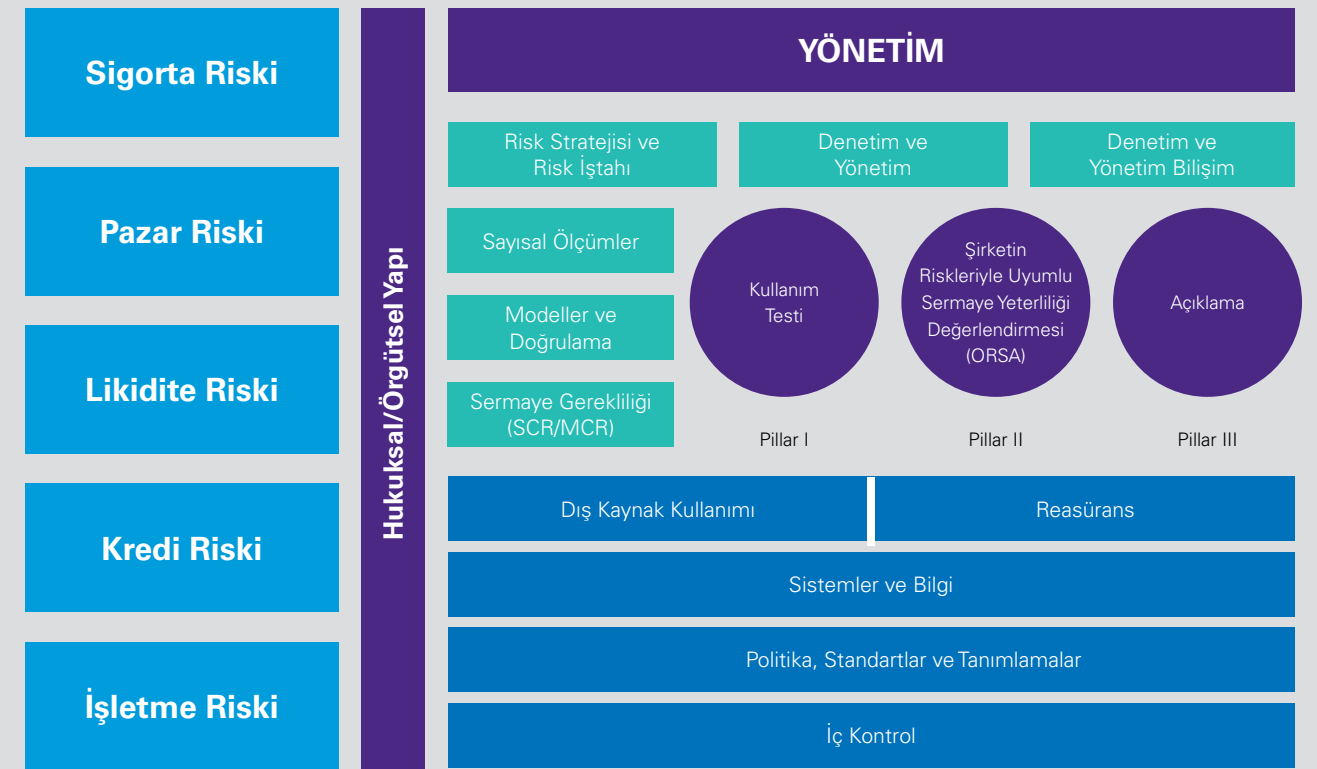
Risk yönetiminin istendiği gibi doğru yönetilmesi ve sigortalının korunması amacıyla risk ölçümüne ve yönetimine daha uygun şekilde değişen, süreç ve kontrolleri geliştiren, işletme genelinde bir kurumsal yönetim ve kontrol yapısı oluşturan bütünsel bir yaklaşım gereklidir.

Daha önceki KPMG Gündem sayılarında kapsamlı olarak belirtildiği üzere, Solvency II, yapısı itibarıyla bankacılık sektörüne yönelik Basel 2 yönetmeliğine benzer. Her ikisinde de, kantitatif (nicel) ve kalitatif (nitel) gereklilikler ve pazar disiplini kapsayan üç temel esas alınmaktadır ve sermaye, risk, denetim ve açıklama konularına odaklanan özel bileşenler yer alır.

Bununla birlikte, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinin tamamen farklı sektörler olduklarını kabul etmek gerekir. Dolayısıyla, Solvency II'ye yönelik uygulama süreci Basel 2 ile aynı olamaz. Her bir süreç, farklı iş modelleriyle ve farklı risk türleriyle ilgilendiklerinden dolayı birbirlerinden ayrılır. Benzerlikler olsa da, her bir temele ilişkin gereklilikler, uygulama ve etki bakımından kayda değer farklılıklar mevcuttur.

Bu durum özellikle Sütun 1'de söz konusudur. Buna göre Basel 1, yatırım, kredi ve operasyonel riskler bakımından farklı modelleri uygularken, Solvency II entegre bir yaklaşım göstererek ve risk kategorileri arasındaki ilişkiyi dikkate alarak risk odaklı bir portföy anlayışına odaklanır. Ayrıca Basel 2, varlık tarafına yoğunlaşırken, Solvency II'nin sermaye yeterliliği değerlendirmesi bilanço toplamında (aktifler ve pasiflerde) ekonomik ilkeleri uygular.

SOLVENCY II ÇERÇEVESİ

Pillar (Sütun) 1 tüm kantitatif gereklilikleri kapsar. Bu temel, şirketlerin risk tabanlı sermaye ile yeterli oranda aktifleştirilmesini sağlamayı amaçlar. Bu temeldeki tüm değerlemeler, pazar açısından tutarlı şekilde yapılmalıdır. Şirketler, standart formül yaklaşımını ya da iç model yaklaşımını kullanabilirler. İç modellerin kullanımı, bir şirketin kendi iç modelini kullanarak, düzenleyici kurumun sermaye gerekliliklerini hesaplayabilmesini sağlamak için kesin standartlara ve ön denetim onayına tabi olur.

Pillar (Sütun) 2 bir şirketin organizasyonunda yüksek düzeyde risk yönetimi ve kurumsal yönetim standartlarını benimser. Bu temel, aynı zamanda denetçilere, risk yönetimi konularında kendi şirketlerini daha fazla zorlama yetkisi verir. Bu temel, şirketleri riskleriyle ilgili sermaye gereklilikleriyle ve sermaye kaynaklarının yeterliliğiyle ilgili geleceğe dönük öz değerlendirme yapmasını zorunlu tutan şirketin riskleriyle uyumlu Sermaye Yeterliliği Değerlendirmesini (ORSA - own risk and solvency assessment) kapsar.

Pillar (Sütun) 3 denetçiler ve kamu için daha fazla şeffaflığı amaçlar. Şirketlerin istediği açıklama düzeyini artıran yıllık özel denetçi raporu ve bir kamu ve mali durum raporunu içerir. Tüm cari getiriler, şirketlerin düzenleyiciye üç ayda bir veya her yıl sonunda vermek zorunda olacakları temel bilgileri içeren raporlar ile tamamen değiştirilir. Bu sayede, şirketin genel mali konumu daha net bir şekilde gösterilip, daha güncel bilgiler elde edilmiş olur.

Dünyanın korsanla sınava

Kuruluşlar ve çalışanları kimi zaman kasıtlı olarak, kimi zaman farkında olmadan ve pek çok durumda ise lisanslama hataları nedeniyle korsan yazılım kullanabiliyor. Dünyada kişisel bilgisayarlarda yüklü bulunan uygulamaların yüzde 43'ü lisanssız, bu kaybın bedeli 62.7 milyar dolar... Peki, Türkiye'de korsan yazılımla mücadelede ne durumda?

Servet Gözel

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
CISA, Direktör Yardımcısı
E: sgozel@kpmg.com

Türkiye'de korsan yazılımla mücadele için çıkarılan düzenlemeler bulunmakla birlikte korsan yazılım kullanımı oldukça yaygın. Bu durum, son yıllarda herhangi bir azalma eğilimi göstermiyor.

Avrupa Birliği'nin 2013 İlerleme Raporu'nda Türkiye'nin fikri ve sınai mülkiyet hakları açısından AB müktesebatıyla ileri seviyede uyum içinde olduğu belirtildi. Türkiye'de fikri mülkiyet hakları açısından en önemli sorunlar mevzuatta değil uygulamada yaşanıyor.

Dünya genelinde korsan yazılım kullanımıyla mücadele etme amacını benimseyen Business Software Alliance'ın (BSA) 2014 yılında 22 bin kurumsal çalışan ve 2 bin 20 bilgi teknolojileri yöneticisinin katılımı ile gerçekleştirdiği küresel araştırmaya göre;

- Dünya çapında bilgisayarlar üzerinde yüklü olan uygulamaların yüzde 43'ünün lisanssız olduğu ve finansal kaybın 62.7 milyar Dolar seviyesinde olduğu,
- Kurumların sadece yüzde 35'inde lisans yönetimine ilişkin politikalar bulunduğu,
- Bilgi güvenliği risklerinin lisanssız yazılım kullanımı ile artmasına rağmen, kullanıcıların yüzde 64'nü en çok endişelendikleri konunun bir hacker tarafından verilere yetkisiz erişim olduğu ortaya çıktı.

Ayrıca, bilgi teknolojileri yöneticilerinin yüzde 62'si, lisanssız ya da hatalı lisanslı ürün kullanmama sebeplerinin, bu ürünlerde bulunan zararlı yazılımlardan kaynaklanacak güvenlik tehditlerin olduğunu belirtiyor. Yöneticilerin güvenlik tehditleri listelerinin başında; veri kaybı riski, firma bilgilerine yetkisiz erişimin takip edilememesi, zaman ve maliyetlerin artması ve fikri mülkiyet ya da özel mülkiyet bilgilerinin kaybı konuları yer alıyor.

Symantec'in 2013'te gerçekleştirdiği çalışmada, bilgi teknolojileri endişelerinin haksız olmadığı, bir önceki yıla kıyasla 2013'te yüzde 62 oranında veri ihlali artışı yaşandığı olduğu ve bu ihlallerin 8 tanesinin her birinde 10 milyondan fazla verinin (kimliğin) ihlali olduğu ortaya çıktı.

Türkiye'de ise korsan yazılım kullanımına bakıldığında durumun fikri mülkiyet haklarının genel görünümünden farklı olmadığını görüyoruz. BSA'nın yaptığı çalışma ile birlikte, 2013'te Türkiye'de kullanılan her 100 yazılımdan 60'ının korsan yazılım olduğu ve lisanssız yazılımın toplam ticari değerinin 1,077.72 milyon TL olduğu ortaya çıkıyor. Bu oran, AB'de yüzde 36, Japonya'da yüzde 21, ABD'de ise yüzde 20 seviyesinde.

Korsan yazılım kullanımı ciddi bir küresel sorun. Yazılım korsanlığı, teknoloji şirketlerinin işlere inovasyon kazandırma ve iş oluşturma yeteneğini zorlaştırıyor. Yerel BT hizmeti veren firmalar zarar görüyor. Hükümetin vergi gelirlerinde kayba neden oluyor. Siber suç ve güvenlik sorunlarını artırıyor.

Kuruluşlar korsan yazılım kullanımının önüne nasıl geçebilir?

KPMG'nin 2013'te yaptığı araştırmaya göre, farklı yayıncıların yayımladığı, çeşitli ve karışık olan lisanslama ölçümlerini anlamak müşterilerin karşılaştığı en büyük zorluklar arasında yer alıyor. Bunu, karmaşık ve sanallaştırma eğiliminde olan bilgi sistemleri platformlarının raporlaması izliyor. Ayrıca yazılım lisansları ve bakım maliyetleri, genellikle yıllık bilgi teknolojileri bütçesinin önemli bir kısmına denk geliyor.

Birçok organizasyon lisans durumunun, ödediği fiyatın üzerinde mi altında mı olduğunu bilmemekte. Bu da aktif kullanılmayan ürünlerin ortaya çıkmasına neden oluyor. Yazılım varlıklarının yönetiminin optimize edilmesi, pozitif sonuçların kazanılmasına ve istenmeyen sürprizlerden kaçınılmasına yardımcı olabilir.

Genellikle, yazılım varlıklarının satın alma, kurulum, taşıma, yenileme ve imha etme süreçlerine birçok farklı fonksiyon dâhil oluyor ve efektif olmayan yönetim, standardizasyonun ve otomatik yenilemenin olmayışı ve karmaşık yazılım düzenlemeleri, aşırı maliyetlere, gereksiz yatırımlara ve fazla lisanslamaya neden olabiliyor.

Sonuç olarak, birçok firma için finansal, yasal ve düzenleyici konular ya da fazla lisanslama açısından önemli riskler bulunuyor. İyi kontrol edilen bilgi teknolojileri departmanlarında bile, lisanssız yazılımlar, onaylanmamış satın almalar ya da dağıtım kuralları hakkında basit yanlış anlaşılmalarda genellikle yazılım firmalarının denetimine kadar uzun bir süre fark edilmeyebilir.

Firmalar bu zorlukları SAM (yazılım varlık yönetimi) süreç ve çerçevelerini oluşturarak çözümlenebilirler.

SAM, firmaların yazılımlarının yönetilmesi ve optimize edilmesi için kullanılan süreç ve uygulamaların bütünüdür. Bu yaklaşımın hedefi; BT masraflarının azaltılması, yazılımın sahipliği ve kullanımıyla ilgili risklerin kısıtlanması, BT ve son kullanıcı verimliliğinin artırılmasıdır. Etkili bir yazılım varlıkları yönetimi stratejisi BT masrafları artıkça kuruluşların iş modellerinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

2015 yılı finansal teknolojilerin nabızı

2015 yılı finansal teknolojinin yaygın hale gelmesinde bir dönüm noktası oldu. Girişim sermayesi fonlarının da desteği ile finansal teknoloji firmalarına küresel ölçekte 13,8 milyar dolarlık tutar aktarıldı. Finansal teknoloji şirketlerine girişim sermaye fonlarından aktarılan tutar ise 2014 yılına göre 2 katına çıktı.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
E: scanturk@kpmg.com

2015 yılında pek çok büyük banka ve sigorta şirketi kendi finansal teknoloji sermaye şirketini kurdu. Buna rağmen söz konusu şirketler artan şekilde finansal teknoloji şirketleri ile de ortaklık kurmak istiyor. Böylece rakiplerinin bir adım önünde yer almaya çalışıyorlar. Bu etki ile birlikte bankalar hizmetlerinin ayrıştırılmasından hizmetlerin birleştirilmesine doğru yol alıyor. Yenilikçi, modern ve güvenilir öncü şirket olmak için bankalar müşterilerine en iyi deneyimi sunmalı bunun için de bankalar ve sigorta şirketleri FinTech şirketleri ile sıkı şekilde birlikte çalışmak zorundalar.

Başka yatırım alanlarından ayrı tutmak gerekirse FinTech yatırımları dünyanın her bölgesinde ivme kazanıyor. Farklı bölgelerde elbette farklı dinamikler bulunuyor; alt sektörlerin çeşitliliği, FinTech'in teknolojiyi bozan - değiştiren bir bakış açısı yerine teknolojik gelişime ön ayak olmasına odaklanılması, FinTech anlaşmalarının büyüklüğü vb.

FinTech'e ilişkin önemli tespitler

- Fonların desteği ile 2015 yılında FinTech'e yapılan yatırım 2014'e göre 2 kat arttı.
- 2011 - 2013 yılları arasında girişim sermaye şirketleri destekli 50 milyon Dolar ve üstü 15 şirket bulunurken sadece 2015 yılında FinTech anlaşmalarının sayısı 60'a yükseldi.
- Şirketler tüm FinTech anlaşmalarının yüzde 25'inde katılım sağlarken; finansal hizmetler, telekomünikasyon ve teknoloji şirketlerinin etkinliği artıyor.
- Avrupa'da yer alan fon destekli FinTech şirketleri sermaye desteğini 1,48 milyar Dolara çıkardı. Bu sene söz konusu yatırımlarda bir dönüm noktası olarak göze çarpan FinTech şirketlerine yatırımların ikinci sene ard arda 1 milyar Dolar bandının üzerine çıkmasıydı.
- Birleşik Krallık toplam FinTech yatırımlarında Funding Circle, WorldRemit ve Ebury anlaşmaları ile Almanya'yı yatırım anlaşma tutarlarında yaklaşık olarak dörde katladı.
- Asya'da FinTech yatırımları 2015 yılında ikinci ve üçüncü çeyrekte 1 milyar Doları geçerek önceki senelere göre rekor kırdı. Alibaba, Baidu ve Rakuten vb. şirketlerinin de katılımıyla şirketler tüm anlaşmaların yüzde 40'ında yer aldı. Kalan yüzde 60'lık kısım ise girişim sermayesi şirketleri tarafından yatırım tutarı olarak FinTech şirketlerine aktarıldı.
- 2015 yılı A.B.D. için doruk noktası oldu. Toplamda 351 anlaşma ile 7,39 milyar Dolarlık anlaşma gerçekleşti.
- Tüm dünyada ise girişim sermayesi desteği ile FinTech şirketleri 13,8 milyar Dolar topladılar.

FinTech nedir?

Adını finansal teknolojilerin kısaltmasından alan "FinTech", finansal hizmetler sektöründe uygulamalar, süreçler, ürünler ve iş modellerinde teknolojiden faydalanarak inovasyon yaratan ekonomik sektörü tanımlıyor.

Teknolojinin finansla kesiştiği ve finansal hizmetleri daha verimli hale getiren her gelişme birer FinTech örneği oluşturuyor. Mobil ödeme sistemleri, yatırım yönetimi, krediler, mevduat, finansal yazılım vb. alanlarda yenilikçi çözümler sunan finansal teknoloji şirketleri; yakın zamana kadar son derece teknik ve regüle bir sektör olarak görülen finans sektörünü yeniden şekillendiriyor ve hareketlendiriyorlar.

FinTech küresel boyutta ilgi odağı haline geliyor

2015 yılında bankacılıkta gerçekleşen yenilikler, FinTech kapsamında öne çıktı. Dünya çapında yatırımcılar FinTech şirketlerinin barındırdığı potansiyel nedeniyle yatırımlarını FinTech şirketlerine yönlendirdiler.

Tüm dünyada meydana gelen değişim rüzgârı artık göz ardı edilemeyecek duruma geldi. Mobil kullanıcıların artması, Y jenerasyonunun daha fazla kişiselleştirilmiş ve kullanımı kolay hizmetler istemesi; bankalar için endişe kaynağına dönüştü. Hızla değişen taleplerin yanında Y jenerasyonunun güveninin kazanılmasının daha zor olduğu bir dünyada FinTech şirketlerinin de nasıl evrileceği çok önemli bir durum olarak göze çarpıyor.

Kullanıcılar ve isteklerinin yanında coğrafik farklılıklar da FinTech'in evrilmesinde büyük rol alıyor. FinTech için silikon vadisi vb. teknoloji üslerine bakmak yanlış. Avrupa'da FinTech'in amacı verimliliği artırmak, maliyetleri azaltmak iken Asya'da yer alan bazı ülkelerde henüz banka hesabı dahi olmayan kullanıcılar için hizmetler yaratılmak zorunda.

Küresel olarak ortak paydada buluşulan konulardan biri ise ödeme ve borç hizmetlerinin FinTech şirketlerinin tarihi gelişiminde büyük bir rol oynaması. Şimdiye kadar ilgili hizmetleri veren şirketler yatırımcıların ilgisini çektiler ancak şimdiden sonra ödeme ve borç hizmetleri şirketleri yatırımcıların ilgisini çekmede ön sırada yer alamayacaklar. Sigorta sektöründe yeni kurulan finansal şirketler büyüme-gelişim durumunda bulunuyorlar ve gelecekte yatırımcı ilgisinin sigorta sektörüne de kayması bekleniyor.

FinTech şirketleri, bankalar tarafından artan bir şekilde yeni hizmetleri ve teknolojileri için vazgeçilmez bir ortak olarak görülüyor. Tabii ki bunun bir nedeni var bu nedenle müşterilerin artık ATM kartları, şubeleri, nakit vb. ürünleri daha az kullanmaları, artık her banka ve finansal kuruluşun dijitalleşme ile ilgili bir stratejisi bulunuyor ya da ödeme, kredi vb. ürünlerini mobil platformlar üzerinden gerçekleştiriyor.

FinTech teknolojilerine ve şirketlerine bakıldığında mevzuat düzenleyicileri açısından da bakmak gerekiyor. Küresel olarak FinTech hakkında mevzuat düzenleyiciler yeniliklere çok açık olarak konumlanmış durumda bulunuyorlar. Tabii ki mevzuat düzenleyiciler denetleme ve dengeleme görevlerini yerine getirecekler ancak yeni teknolojiler karşısında düzenleyicilerin bir engel teşkil edeceğini düşünmüyoruz.

Mevzuat düzenleyicilerin yanı sıra sektörün kendi ekosistemini oluşturması ve tüm seviyelerde büyük bir dayanışmanın olması da gerekiyor. FinTech sektörünün gelişimi için yapılanmaların olması, birlik benzeri kuruluşların sürece katkı yapması; mevzuat düzenleyicileri, FinTech şirketlerini ve gerektiğinde hükümet taraflarını bir araya getirmesi, çözüme yönelik hareket etmesi ve büyümeyi desteklemesi gerekiyor.

FinTech sektöründe mobil teknolojilere ayrıca değinmek gerekiyor. Çünkü daha önce gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkeler batıdan teknolojileri direkt olarak alıp kendi yerel pazarlarına adapte etmeye çalışıyorlardı. Dolayısıyla söz konusu piyasalarda yeni bir iş modelinin ortaya çıkması pek olası değildi. Ancak mobil teknolojilerin daha etkin bir şekilde kullanılmasıyla birlikte yakın gelecekte tüketici ve sektöre yeni iş modelleri hâkim olabilir.

Küresel olarak birkaç çeyrek daha "temkinli olmak" bir eğilim olarak devam edecek gibi gözükse de FinTech'e olan ilginin arka planda kalması söz konusu değil. 2015 yılının son çeyreğinde tüm dünyada geçtiğimiz senenin aynı dönemine göre FinTech yatırımları yavaşladı. Ancak bu yavaşlama FinTech sektörüne olan çekinceye kaynaklı değil, yatırım şirketlerinin büyümeyi kontrollü olarak gerçekleştirmek istemesinden. FinTech sektörüne yatırımlar devam edecek ve şirketler uzun vadeli planlarına FinTech şirketlerini katarak Türkiye'de ve dünyada yatırımların büyük kısmını oluşturacaklar.

FinTech 100

KPMG ve H2 Ventures işbirliğinde hazırlanan ve finansal teknolojiler alanında en yenilikçi küresel 100 şirketi belirleyen FinTech 100 raporu, 2015 yılında ikinci defa yayımlandı ve 19 ülkeden FinTech şirketlerini bir araya getirdi. FinTech 100 listesi, teknolojiye en iyi şekilde faydalanan ve finansal hizmetler sektöründe ezber bozacak değişimleri tetikleyen şirketlerden oluşuyor.

FinTech 100 listesine giren, küresel olarak faaliyet gösteren öncü 50 finansal teknoloji şirketi ile 50 yükselen finansal teknoloji şirketi, 5 etkene dikkat edilerek belirlendi. Bu etkenler:

- Toplam sermaye
- Sermaye yaratma oranı
- Coğrafik ve sektör farklılığı
- Tüketici ve Pazar müşteri çekme gücü
- X-faktörü (ürün derecesi, hizmet ve iş yenilikleri)

FinTech 100'ün ezber bozan ilk 5'i:

众安保险
ZhongAn Insurance

ZhongAn: Yenilikçi bir çevrimiçi gayrimenkul sigorta şirkettir. Ürün tasarımı, otomatik sigortalama, araç hasar talepleri, hassas pazarlama ve risk yönetimine destek olmak için büyük veri teknolojilerinden yararlanır. 2013 yılında Şanghai'da Alibaba Grubu, Tencent Holding ve Ping An Sigorta'nın ortak bir girişimi olarak kurulmuştur.

oscar

Oscar: 2013 yılında ABD, New York'ta kurulan Oscar, sağlık sigortası alanında kullanıcı deneyiminin tamamını basitleştirmek, daha akıllı ve kullanıcı dostu hale getirmek için teknolojiyi kullanıyor. Sağlık hizmetinin yönetimi, sağlık masraflarının kontrol edilmesi ve şeffaflık sağlama yöntemlerini yeni baştan yaratıyorlar.

wealthfront

Wealthfront: Birinci sınıf finansal uzmanlık ve ileri teknolojiyi, herkesin bütçesine uyabilecek makul fiyatlarda gelişmiş yatırım yönetimi hizmetleri sunmak üzere birleştiren otomatik bir yatırım hizmeti şirkettir. 2011'de ABD, Palo Alto'da kurulan Wealthfront'un amacı herkese, büyük finansal kuruluşlar ve özel varlık yöneticileri tarafından sunulan yüksek kaliteli finansal tavsiyelere erişim sağlamaktır.

趣分期

Qufenqi: Çin'de öğrenci ve beyaz yakalı profesyonellere aylık taksitli ödeme çözümleri sunan bir elektronik perakendecisi olan Qufenqi, 2014 yılında Pekin'de kuruldu. Qufenqi internet üzerinden ağırlıklı olarak akıllı telefon, dizüstü bilgisayar ve diğer tüketici elektronik ürünleri için tüketicilerin aylık taksit tutarını kendi belirleyebileceği bir ödeme hizmeti sunuyor. Ancak müşterilerin satın alma tarihinden itibaren iki yıl sonunda ödemenin tamamını gerçekleştirmesi gerekiyor.

Funding Circle

Funding Circle: 2010 yılında ABD, San Francisco'da kurulan ve dünya genelinde, sadece küçük ölçekli işletmelere odaklanan lider pazaryeri olan Funding Circle, yatırımcılar için Funding Circle tarafından incelenen ve kredi almak için onaylanan işletmeleri araştırıp bulabilecekleri bir platform sunuyor. Yatırımcılar ne tür bir işletmeye kredi vereceklerine, ne kadar kredi vereceklerine ve elde etmek istedikleri faiz oranına kendileri karar verebiliyor.

MASAK mevzuat değişiklikleri

Kara para aklama, terörün finansmanı ülke ve dünya gündemini meşgul eden güncel konulardan biri. Bu kapsamda, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik'te ve ilgili mevzuatta yapılan değişiklikler 18 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Peki mevzuat, ne gibi hükümler getirdi? İlgili kurumlar nelere dikkat etmeli?

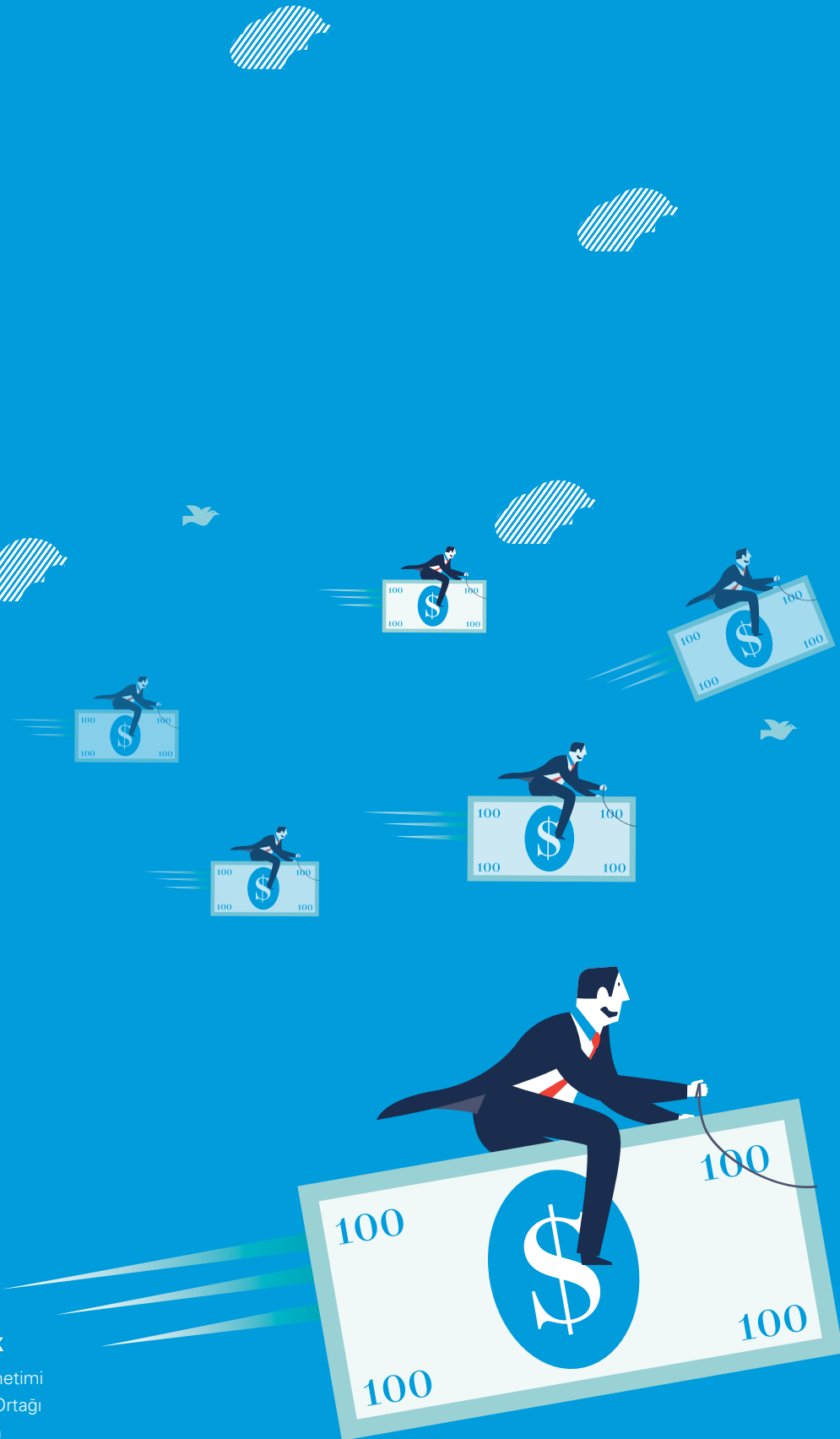
Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
E: scanturk@kpmg.com

Ehtiram İsmayilov

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Direktör Yardımcısı
E: eismayilov@kpmg.com

Ülkeler için, ekonomik, siyasi ve sosyal açıdan tehdit unsuru olan kara para aklama ve terörün finansmanı faaliyetlerinin giderek artış gösterdiği günümüzde, gerçekleştirilen işlemler ve para transferi faaliyetlerinin kontrolü daha da önemli hale geliyor. Genellikle bugüne kadar bankalar aracılığıyla gerçekleştirilen ödeme hizmetleri ve para transfer işlemleri geçen seneden itibaren BDDK tarafından lisans verilen ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları tarafından da gerçekleştirilmeye başlandı. Böylece yeni durumu kapsayan yeni düzenleme yapılması ihtiyacı doğdu. Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik ve ilgili mevzuat yeniden düzenlendi. 18 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bu değişiklikler kapsamında ödeme ve elektronik para kuruluşları Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) Mevzuatı kapsamında yükümlü tanımı içinde yer alarak finansal kuruluş olarak nitelendiriliyor. Böylece bu kuruluşlar tarafından sahtekarlık (fraud), kara para aklama ve benzeri hususlarda uygulanması gereken tedbirler daha belirgin hale getirildi.

Uyum görevlisi

Mevzuat kapsamında ödeme ve elektronik para kuruluşlarının müşteri ile yaptıkları işlemlere yönelik, kimlik doğrulama ve şüpheli işlem bildirim yükümlülükleri ortaya çıktı. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının ister dışarıdan, isterse kendi organizasyon şemaları içerisinde bir kişiyi mevzuat hükümlerine uygun olarak "uyum görevlisi" olarak atamaları zorunlu hale geldi. Atanacak uyum görevlisinin uyum konuları haricinde başka görevlerde bulunmasına mevzuat kapsamında izin veriliyor. Bu kapsamda, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarında mevcut durumda görevli olan İç Kontrol Sorumlusu ve Risk Yöneticisi dahil çalışanların, bu mevzuat kapsamında uyum görevlisi olması mümkün görünüyor.

Kimlik doğrulama

Mevzuat kapsamında, kimlik doğrulama yükümlülüğü, müşteri tarafından yapılan işlemin niteliğine ve tutarına göre tetiklenebiliyor. Mevzuata göre, elektronik ortamlarda alınan başvurularda, gerçek kişiler için kimlik bilgilerinin MERNİS üzerinden, tüzel kişilerde ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Gelir İdaresi Başkanlığı veya benzeri kurumlardan teyit edilmesi gerekiyor. Kimlik doğrulama yükümlülüğünün kural olarak yüz yüze gerçekleştirilmesi gerekiyor. Diğer yandan MASAK Genel Tebliği Sıra No: 5 (Tebliğ) ile basitleştirilmiş tedbirler tanımlanmış ve bu tedbirlerin hangi yükümlü tarafından hangi koşullarda uygulanabileceği sıralandı. Tebliğe yapılan eklemelerle elektronik para kuruluşlarına basitleştirilmiş tedbirler uygulama imkânı tanındı. Buna karşın aynı imkân ödeme kuruluşlarına tanınmadı.

Basitleştirilmiş tedbirler ve uygulama şartları

Mevzuata göre elektronik paranın teminine yönelik işlemlerde elektronik para kuruluşları aşağıdaki şartların varlığı halinde kimlik tespiti yapmayabilir:

- Aynı yıl içinde nakit çekim tutarı 300 TL'yi aşmayan ve sadece mal ve hizmet alımında kullanım amaçlı elektronik para ihracı yapılması.
- Yeniden yükleme yapılabilen ve toplam yükleme tutarı bir ay içinde 750 TL'yi ve her halükarda bakiyesi 750 TL'yi aşmayan ve sadece mal ve hizmet alımında kullanım amaçlı elektronik para ihracı yapılması.

Tebliğe göre, ilk paragrafta belirtilen tutarların üzerinde elektronik para ihracını müşteri ile yüz yüze olmaksızın münhasıran elektronik ortamda elektronik bir hesap üyeliği vasıtasıyla gerçekleştiren elektronik para kuruluşlarının mevzuatta belirlenmiş bazı koşulların varlığı halinde, yukarıda da belirtilen kimlik tespiti yükümlülüklerinde muaf tutulması öngörülmüştür.

Şüpheli işlem bildirim

Mevzuat kapsamında yükümlüler, şüpheli olabilecek bir işlemle karşılaştıklarında, işlem hakkında araştırma yaparak elde ettikleri bilgi ve bulguları Şüpheli İşlem Bildirim Formu doldurarak, işleme ilişkin şüphenin oluştuğu tarihten itibaren en geç 10 iş günü içinde MASAK'a iletmek zorunda. Mevcut durumda bankalar, sermaye piyasası aracı kurumları, sigorta ve emeklilik şirketleri ile factoring, finansman ve finansal kiralama şirketleri için farklı rehberler yayımlanmış olup, diğer yükümlüler "Genel İşlem Rehberine" tabi durumda. Henüz ödeme ve elektronik para kuruluşları ile ilgili olarak herhangi bir özel rehber mevcut olmadığından bu kuruluşların yapacakları Şüpheli İşlem Bildirimleri de Genel İşlem Rehberine göre yapılıyor.

Tedbirler daha belirgin hale geldi

Mevzuat kapsamında yapılan değişiklik ile ödeme ve elektronik para kuruluşları yükümlü olarak nitelendi ve böylece bu kuruluşlar tarafından sahtekarlık, kara para aklama ve benzeri hususlarda uygulanması gereken tedbirler daha belirgin hale getirildi. Elektronik para kuruluşları, basitleştirilmiş tedbir uygulayabilecek yükümlüler kapsamına alındı. Ancak ödeme kuruluşları basitleştirilmiş tedbir uygulayabilecek yükümlüler kapsamına alınmadı. Buna göre güncel mevzuat kapsamında ödeme kuruluşları tüm işlemlerde genel hükümlere göre kimlik doğrulama yapmak zorunda kaldıkları için iş süreçlerinde zorluk yaşayabilecekler.

Uluslararası vergi takibinde yükümlülükler artıyor

Finansal kuruluşların gündeminde önemli bir yere sahip olan ve yakından takip edilen FATCA, 16 Mart 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylandı ve Resmi Gazete'de yayımlandı. İkinci adım OECD'den geldi. ABD dışındaki diğer ülke vatandaşlarını da kapsayacak şekilde bilgi paylaşımını çok uluslu hale getiren CRS uygulaması, OECD tarafından düzenlendi. Finansal kuruluşların, özellikle yeni müşteri kabul, mevcut müşterilerin incelenmesi ve raporlama süreçlerini gözden geçirerek; FATCA ve CRS'ye uyumlu hale gelmeleri gerekiyor.

İdil Gardil

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Şirket Ortaklığı
E: igardil@kpmg.com

Gökçe Akkahve

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Danışman
E: gakkahve@kpmg.com

Tablo 1. FATCA ve CRS Açısından Finansal Kuruluşların Yükümlülükleri

Yükümlülük	FATCA	CRS
Şirketlerin Sınıflandırılması	Şirketlerin faaliyetlerine ve yapılarına göre uygun olan FATCA kategorisini seçerek IRS'in sitesine kayıt olmaları gerekiyor.	CRS kapsamında herhangi bir siteye kayıt olma zorunluluğu bulunmuyor. FATCA'da yer alan şirket tiplerine yönelik çoğu muafiyet seçeneğini CRS kapsam dışında bırakıyor.
Yeni Mü teri Kabul	Tüm bireysel ve tüzel müşteriler için FATCA statüsü belirlenmesi gerekiyor. - Bireyseller: Amerikan ve Amerikan olmayan - Tüzeller: FATCA kapsamında yer alan tüm şirket tipleri, Amerikan ve Amerikan olmayan, finansal ve finansal olmayan.	Müşterilerin sadece Amerikan olup olmadığı değil, Türkiye dışındaki diğer ülkelere göre belirlenmesi gerekiyor. FATCA'daki muaf bakiye limitleri, CRS kapsamında yeni müşteri kabul sürecinde uygulanmıyor.
Mevcut Mü terilerin De erlendirilmesi	Pasif olan müşterilerin yetkililerine ait bilgiler.	Mevcut müşterilerin de sadece Amerikan olup olmadığı değil, Türkiye dışındaki diğer ülkelere göre belirlenmesi gerekiyor. FATCA'daki muaf bakiye limiti sadece mevcut tüzel müşteriler için geçerli oluyor.
Stopaj	Şirketlerin belirli FATCA sınıflandırmasına sahip müşterilerinin stopaja tabi olabilecek Amerikan kaynaklı ödemelerine ilişkin kontrol mekanizması oluşturmaları gerekiyor.	CRS üye ülkeler kapsamında otomatik bilgi değişimine yönelik bir uygulama olduğu için herhangi bir stopaj yükümlülüğü bulunmuyor
Raporlama	Amerikan müşterilerin ve stopaja tabi olan müşterilerin bilgileri ilgili yerel vergi otoritelerine (Model I için) raporlanıyor. İlgili otorite hazırlanan raporları Amerikan Gelir İdaresi'ne iletiyor. (Türkiye Gelir İdaresi için raporlama Eylül 2016'da başlayacak.)	FATCA'daki raporlama kapsamına benzer bir şekilde; ülkeler kendi vatandaşı olmayan müşterilerin bilgilerini kendi vergi otoritelerine raporluyor. İlgili otorite raporlama hangi ülke ile ilgiliyse o ülkedeki yerel vergi dairelerine iletiyor.(Türkiye Gelir İdaresi için raporlama 2018 yılında başlayacak.)
Uyum	FATCA yükümlülüklerine uyumlu olabilmek adına şirketlerin kendi içlerinde uyum programı oluşturmaları gerekiyor.	CRS yükümlülüklerine uyumlu olabilmek adına şirketlerin iç süreçlerine kontrol mekanizması kurmaları gerekiyor.

Özellikle son birkaç yıldır finansal kuruluşların gündeminde önemli bir yere sahip olan ve yakından takip edilen FATCA¹, bilindiği üzere 29 Temmuz 2015 tarihinde Türkiye ve ABD arasında Model I IGA çerçevesinde imzalandı ve 16 Mart 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylandıktan sonra Resmi Gazete'de yayımlandı.

FATCA'daki gelişmeler takip edilirken, benzer kapsama sahip, ancak sadece ABD vatandaşları veya vergi mukimlerini değil diğer ülke vatandaşlarını da kapsayacak şekilde bilgi paylaşımını çok uluslu hale getiren CRS² uygulaması, OECD tarafından düzenlendi. 2016 Nisan ayına kadar içerisinde Türkiye'nin de yer aldığı yaklaşık 96 ülke CRS'ye uyum sağlayacağını bildirdi. Bu kapsamda ülkeler iki gruba ayrılmış durumda; 55 ülkenin yer aldığı erken benimseyenler ve 41 ülkenin yer aldığı geç benimseyenler. Mevcut durumda Türkiye'nin geç benimseyen ülkeler arasında yer alarak CRS uygulamasına 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla uyumlu olacağı ve bu kapsamdaki ilk bilgi değişimini 2018 yılında gerçekleştireceği ön görülüyor. Bu yeni düzenlemeler ile Türkiye'deki finansal kuruluşların iç süreçlerini ve sistemsel altyapılarını hem FATCA hem CRS regülasyonlarına uyum sağlayacak şekilde geliştirmeleri gerekiyor.

FATCA ve CRS için nelere dikkat etmeli?

Tüm finansal kuruluşların FATCA kapsamında değerlendirilerek, karar verilen uygun statü ile ABD Gelir İdaresi³ sitesine kayıt olmaları gerekiyor. Finansal kuruluşların kayıt olduktan sonra sahip olacakları GIIN⁴, ilerleyen süreçte FATCA statülerini gösteriyor olacak. Diğer taraftan CRS kapsamında herhangi bir kayıt olma yükümlülüğü bulunmuyor. Finansal kuruluşların söz konusu yönetmeliklere uyum sürecinde özellikle yeni müşteri kabul, mevcut müşterilerin incelenmesi ve raporlama süreçlerini gözden geçirerek; FATCA ve CRS'ye uyumlu hale getirmeleri gerekiyor.

Yukarıda belirtilen süreçler kapsamında, finansal kuruluşların müşteri kabul aşamasında tüm müşterilerinden zorunlu olarak beyan formu almaları ve sistemsel olarak bazı geliştirmeler yapmaları gerekiyor. İki mevzuat da genel anlamda birbirine oldukça benzerken; yükümlülükler açısından bazı noktalarda önemli değişiklikler içeriyor.

Dipnot:

- 1- Foreign Account Tax Compliance Act
- 2- Common Reporting Standard
- 3- Internal Revenue Service-IRS
- 4- Global Intermediary Identification Number

Finans sektöründe damga vergisi uygulamaları

Bu yazımızda damga vergisi kanununun finans sektörüne olan etkilerini ana hatları ile değerlendirdik. Paydaşlardan biri olan portföy yönetim şirketlerinin müşterileri ile imzaladığı portföy yönetim sözleşmelerindeki damga vergisi uygulamasını da ayrıca mercek altına aldık.

Vergi türleri itibarı ile damga vergisi gelir üzerinden alınan bir vergi olmayıp dolaylı vergilerden biridir. Damga vergisine tabi kağıtlar ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgelerin içerdiği belli para tutarları üzerinden nispi esasta hesaplanır. Damga vergisi ayrıca maktu olarak kağıtların mahiyetine göre de ödenir.

Maliye Bakanlığı'nın Aralık ayında yayımlanmış olduğu 2015 yılı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri Raporu'na göre 2015 yılı Ocak-Aralık dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,6 oranında artarak 407 milyar 475 milyon TL oldu.. Bu tutarın içinde yer alan damga vergisi gelirlerine baktığımızda ise 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde damga vergisi gelirleri yüzde 16,6 artış ile 10 milyar 325 milyon TL'den 12 milyar 043 milyon TL'ye yükseldi.

Hakan Güzeloğlu

Vergi, Şirket Ortağı
E: hguzeloglu@kpmg.com

Son dönemde Maliye Bakanı'nın açıklamaları çerçevesinde dünya vergisi olmayan damga vergisinin kaldırılması bekleniyor. Nitekim bu verginin artışının yerli ve yabancı yatırımcılar açısından maliyet artırıcı bir etkisi olduğu yadsınamaz. Hem ağır damga vergisi yüklerinden kurtulmak hem de kayıt dışılığı önlemek için İstanbul Finans Merkezi Projesi ile hükümetin 2016 Eylem Planı'nda belirtilen çerçevede damga vergisi kanunu ve benzeri kanunlara ilişkin bir düzenleme yapılmasının gerektiği kanaatindeyiz.

Bankalardaki kredi sözleşmeleri damga vergisine tabi midir?

Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (23) numaralı fıkrasında yer alan, "Kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç)" ifadesi ile kredilere ve kredi kapsamında düzenlenen kağıtlara yönelik damga vergisi istisnasının kapsamı genişletildi. Buradan hareketle banka kredi sözleşmeleri, kanundaki istisna maddesi kapsamında damga vergisinden istisnadır.

Faktoring sözleşmeleri

Faktoring işleminde satıcılar, faturaların bir suretini faktore ciro ederek, alacak haklarını rücu edilmeksizin devreder. Bu işlem temlikname olarak kabul edilen bir sözleşmeyi meydana getirir. Böylece faktoring işlemlerinde damga vergisi mükellefiyeti doğar. Bu çerçevede genel faktoring sözleşmesi temlikname mahiyetindedir ve (1) sayılı Tabloda belli parayı ihtiva eden temliknamelerin binde 9,48 oranında damga vergisine tabi olduğu belirtilir.

Damga Vergisi Kanun'u'nun 2 sayılı tablosunun 20. maddesi incelendiğinde "Faktoring şirketlerinin müşterileriyle yaptıkları faktoring sözleşmeleri ile bu sözleşmelere ilişkin olarak düzenlenen diğer kağıtlar" damga vergisinden istisna edilen kağıtlar arasında sayılmıştır.

Bu madde kapsamında faktoring sözleşmesine getirilen istisnanın sadece faktoring şirketleri ile sınırlı tutulması gerektiği iddia edilse de bankaların gerçekleştirdiği faktoring işlemlerinin de kredi işlemi olarak damga vergisinden istisna tutulması esastır.

Yasalaşması gereken torba kanunda bu doğrultuda bankalarca düzenlenen faktoring sözleşmelerine de damga vergisi tartışmasını ortadan kaldıracak bir düzenleme yapılması beklenmektedir.

Finansal kiralama şirketleri

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 37'inci maddesinde, finansal kiralama sözleşmeleri ve bu sözleşmelerin devrine ve tadiline

ilişkin kağıtlar ile bunların teminatı amacıyla düzenlenen kağıtların damga vergisinden, bu kağıtlarla ilgili yapılacak işlemlerin ise harçtan istisna olduğu hükmüne yer verildi.

Damga Vergisi Kanunu'nun 1997/2 seri numaralı İç Genelgesi'nde finansal kiralama işlemlerinde damga vergisi ve harç istisnası uygulamasının, finansal kiralama sözleşmesinin yanı sıra bu sözleşmenin yapılması için gerekli olan diğer işlemleri (teminat ve ipotek işlemleri gibi) ve bu işlemlerle ilgili kağıtları da kapsayacak şekilde yürütülmesi uygun bulundu.

Öte yandan, 13 seri No.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliği'nde "Sözleşme her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır" hükmünün, sadece sözleşmenin düzenlenmesinde değil, aynı zamanda bu sözleşmenin ilgili sicillere tescil veya şerh işlemlerini de kapsayacak biçimde anlaşılması gerektiği ifade edilmekle birlikte 10 Sayılı Harçlar Kanunu Sirküleri'nde de finansal kiralama sözleşmelerinde,

- ödeme planının revize edilmesi,
- sözleşmeye yeni bir mal eklenmesi veya çıkarılması,
- sözleşmenin süresinde veya teminat hükümlerinde değişiklik yapılması ya da
- kiracı değişikliği nedeniyle düzenlenecek kağıtların yapılacak işlemlerin

damga vergisi ve harçtan istisna tutulması gerektiği belirtildi.

Getirilen bu düzenlemeler ile finansal kiralama şirketlerinin düzenlediği finansal kiralama sözleşmeleri, damga vergisinden istisna olup bu sözleşmelere ilişkin verilecek teminat ve garanti benzeri işlemlerin finansal kiralama sözleşmesinin yürürlüğe giriş şartı haline getirilip, sözleşmeye dahil edilerek bir teminat haline dönüştürülmesi halinde finansal kiralama sözleşmesinin bir teminatı olarak kabul edilebileceğinden damga vergisi istisnasından faydalanabilecektir.

Finansman Şirketleri

Damga Vergisi Kanunu'nda damga vergisinden istisna edilen kağıtların listelendiği 2 Sayılı Tablo'nun, IV sayılı "Ticari ve Medeni İşlerle İlgili Kâğıtlar" başlığı altında düzenlenen uyuşmazlığa konu 30. Maddesinde: "Finansman şirketlerince kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) " hükmüne yer verilmiş olup, Maddenin gerekçesinde de; "Bu madde ile söz konusu istisnanın, anılan kanundaki tüketici kredisi tanımına bağlı olmaksızın finansman şirketlerince kullanılacak tüm kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtları kapsamı sağlanmaktadır" şeklinde ifade edilmiştir.

Yakın geçmişte, eski adıyla tüketici finansman şirketlerinde gerçekleştirilen damga vergisi

incelemelerinde bu şirketlerin tüketici kredileri dışındaki ticari portföyüne ilişkin düzenlenen sözleşmelerden damga vergisi tarhiyatları yapılmıştı. Damga vergisindeki mevcut istisna maddesinin bu hali ile geçmişteki farklı uygulamaların önüne geçilmiştir.

Aracı kurum ve portföy şirketleri

Yukarıda yer vermiş olduğumuz her bir finans sektörü paydaşının Damga Vergisi Kanunu'nda işlemlerine özel bir istisna maddesi bulunmaktadır. Bu noktada aracı kurumların işlemelerine ilişkin bir Bakanlar Kurulu kararı mevcuttur.

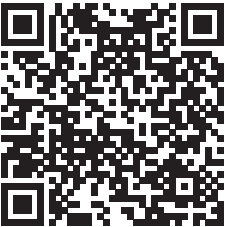
Hem ağır damga vergisi yüklerinden kurtulmak hem de kayıt dışılığı önlemek için İstanbul Finans Merkezi Projesi ile hükümetin 2016 Eylem Planı'nda belirtilen çerçevede damga vergisi kanunu ve benzeri kanunlara ilişkin bir düzenleme yapılmasının gerektiği kanaatindeyiz.

20.08.1994 tarihli ve 94/6035 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile aracı kurumlar damga vergisinde "0" sıfır nispetini aşağıda sayılan kağıtlarda uygulayabilmektedir. Bu kağıtlar şunlardır:

- Sermaye piyasası araçlarının halka satışında bunları halka arz edenler ile aracı kurum veya bankalar arasında aracılık faaliyetleri ile ilgili düzenlenecek sözleşmeler,
- Menkul kıymetlerin geri alma taahhüdü ile satım ve geri satma taahhüdü ile alım işlemleri nedeniyle düzenlenecek taahhütnameler, sözleşmeler,
- Varlığa dayalı menkul kıymet ihraçları ile ilgili aracılık sözleşmeleri, saklama sözleşmeleri, vekalet sözleşmeleri ve temlik sözleşmeleri.

Portföy yönetim şirketlerine baktığımızda ise, damga vergisi uygulamasında en fakir kalan bu şirketlerin düzenlediği işlemlere ilişkin kağıtlardır. Nitekim portföy yönetim sözleşmelerine ilişkin herhangi bir damga vergisi istisna düzenlemesi bulunmamaktadır.

İstanbul Finans Merkezi projesinde portföy yönetim şirketlerinin bu konuda yalnız bırakılmış olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Temennimiz yakın gelecekte yasalaşması beklenen torba yasada portföy yönetim şirketlerinin müşterileri ile düzenlemiş olduğu portföy yönetim sözleşmelerinin de damga vergisinden istisna edilmesi olacaktır.

KPMG
Gündem'in
diğer sayılarını
okudunuz mu?

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2016 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.